

Výstupy z dotazníkového šetření mapujícího rizikové chování v pražských školách z pohledu pedagogů

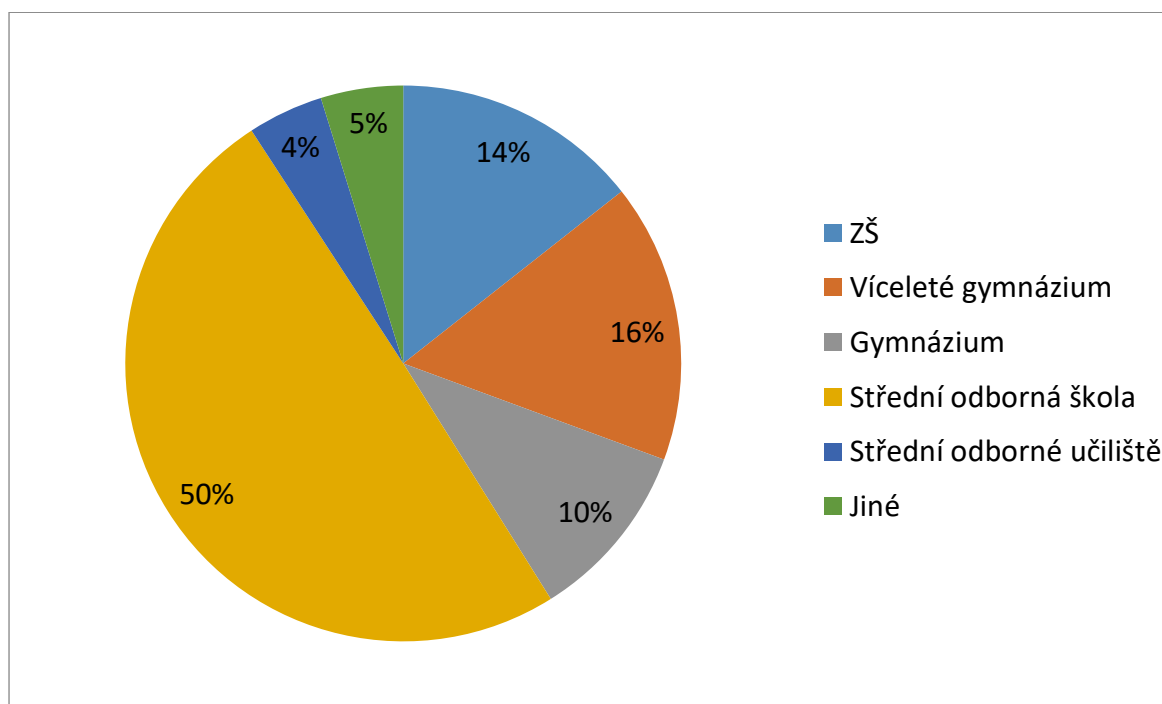
Průzkum realizovalo Centrum sociálních služeb Praha odd. Pražské centrum primární prevence. Ve spolupráci s oddělením prevence MHMP. Realizace šetření byla podpořena grantem MŠMT v rámci projektu „Bezpečné klima v pražských školách“ (e.č. PRCH-KP-0018/2017). Respondenty byli pedagogové základních a středních škol na území hlavního města Prahy.

Cílem průzkumu bylo zmapovat, které oblasti rizikového chování (RCH), nejčastěji řeší pedagogové pražských škol. Dále bylo cílem zjistit, jak kompetentní se považují pedagogové pro řešení jednotlivých oblastí rizikového chování a zjistit jejich vzdělávací preference (potřeby). Výstupy mohou být srovnány s výsledky souběžně realizovaného šetření rizikového chování žáků pražských škol. Poslouží ke koncepčnímu plánování podpory preventivních aktivit v dalších letech.

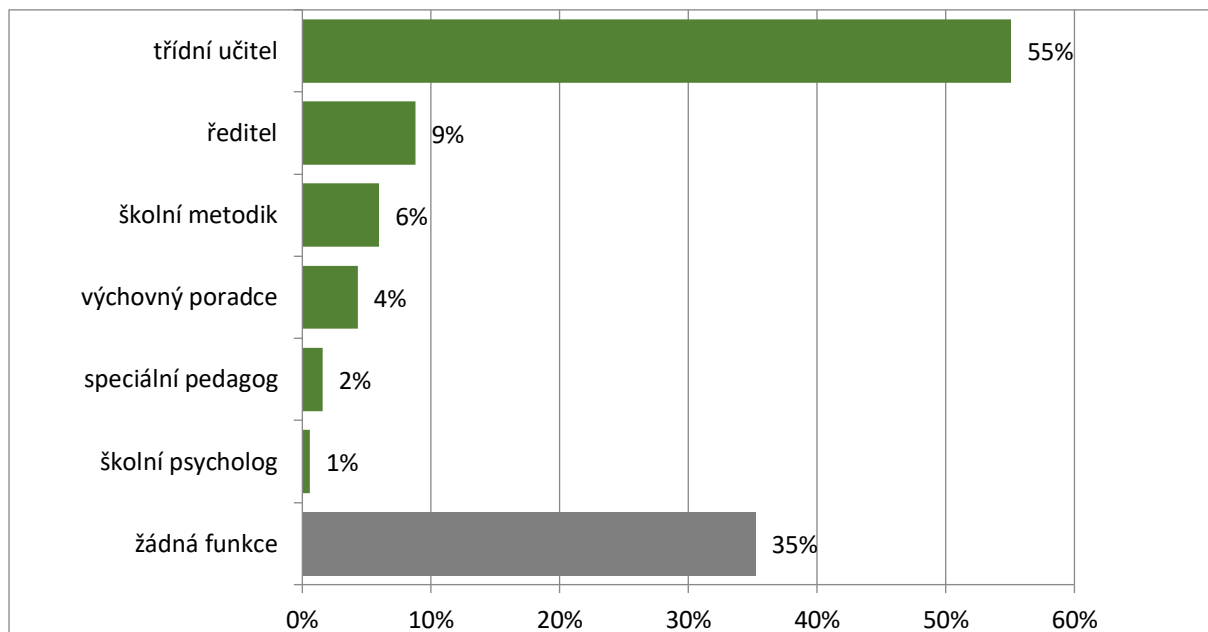
Dotazování proběhlo v listopadu 2017 prostřednictvím on-line dotazníku. Dotazník distribuovalo oddělení prevence MHMP prostřednictvím obvodních metodiků prevence při pedagogicko-psychologických poradnách a odboru školství MHMP.

Popis vzorku

Zcela dotazník vyplnilo 1022 respondentů. 14 % dotazovaných působí na základních školách a 16 % na víceletých gymnáziích. 70 % respondentů pracuje na středních školách a učilištích.

Více než polovina respondentů zastává funkci třídního učitele, ředitelů bylo ve vzorku 9 % a školních metodiků prevence 6 %. 35 % respondentů nezastávalo žádnou ze sledovaných funkcí.

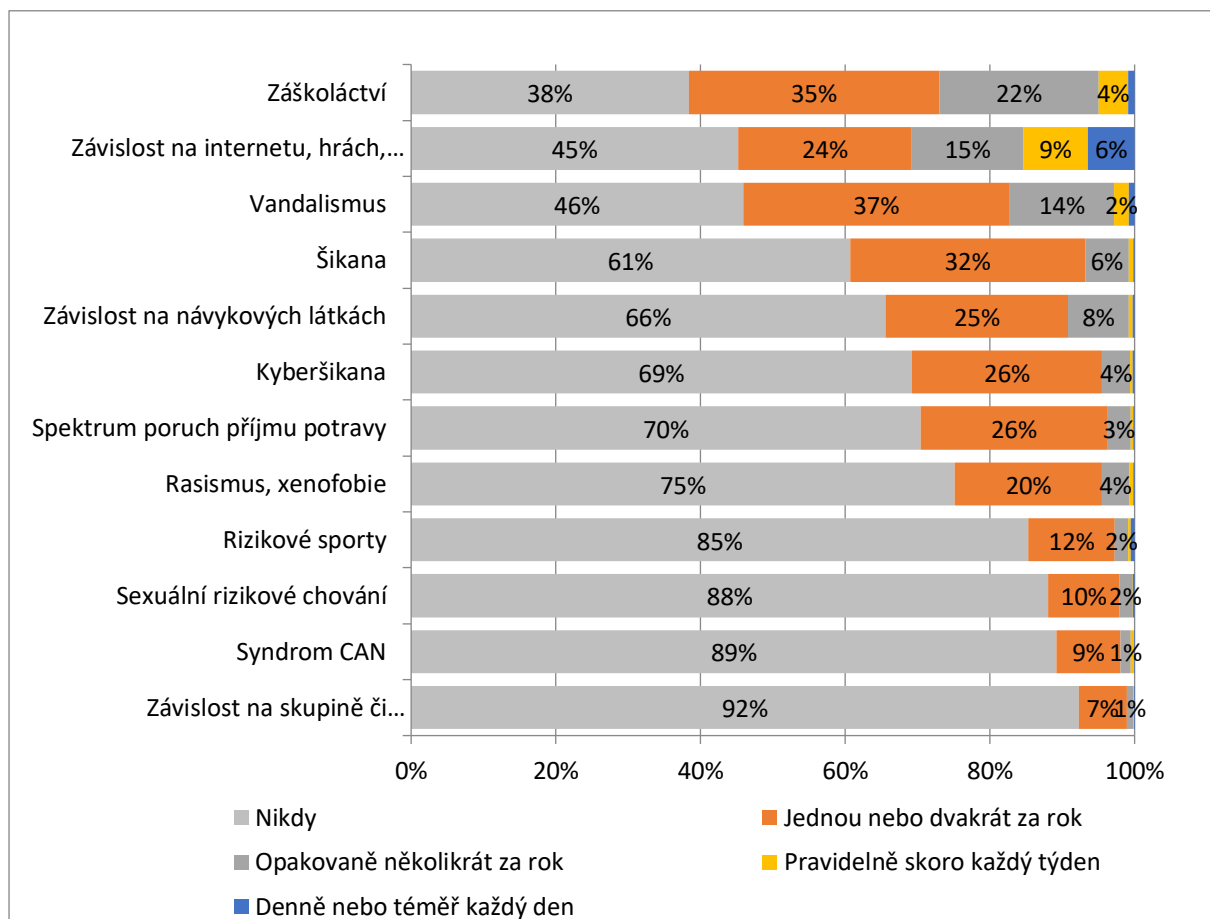

Z hlediska let praxe byl vzorek rozložený následujícím způsobem.

Statistická charakteristika	Hodnota
Průměr	20
Modus	30
Minimum	0
Maximum	53
Percentil 25	10
Percentil 50 (Medián)	20
Percentil 75	30

Výsledky šetření

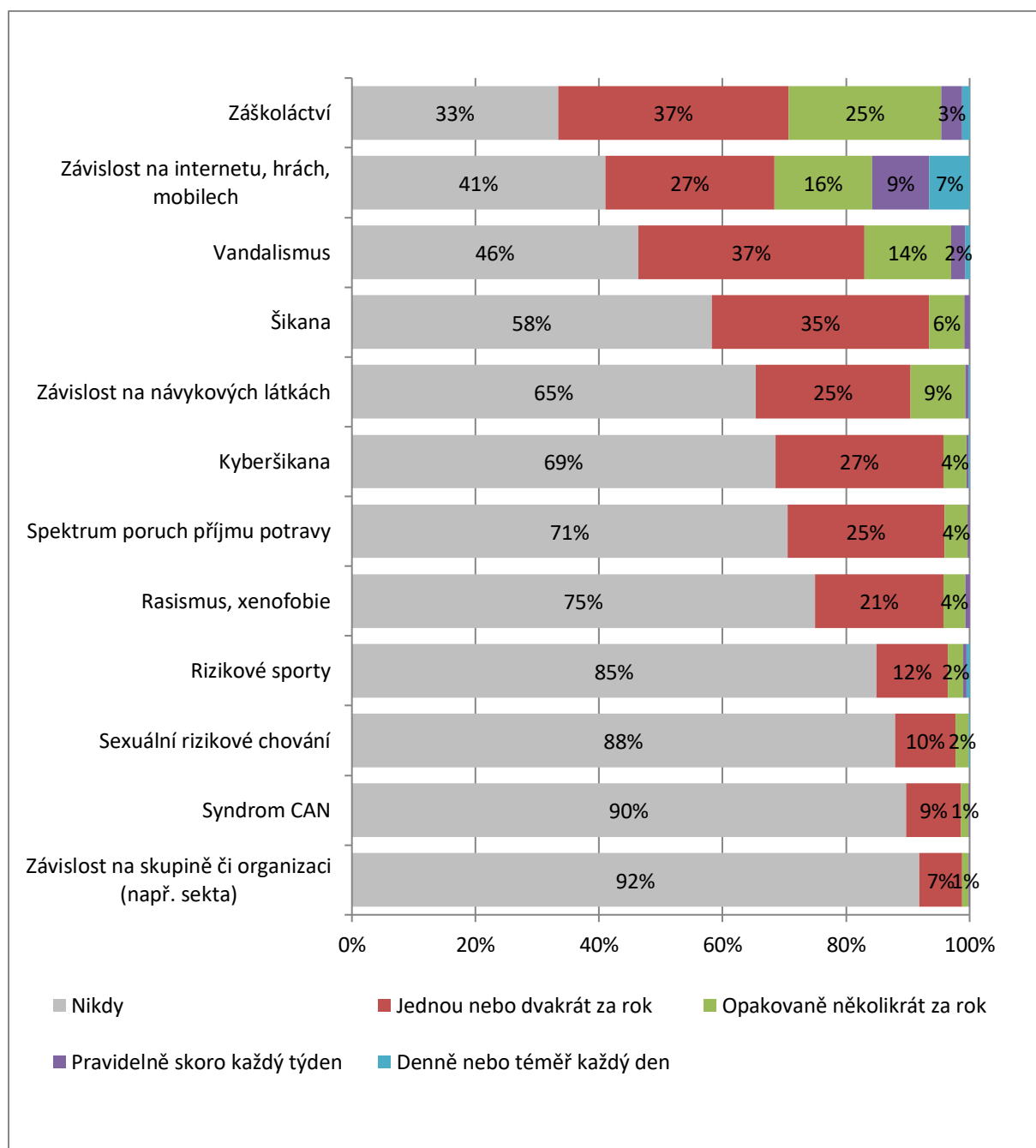
O: Jak často jste v uplynulém školním roce řešili uvedené oblasti rizikového chování svých žáků

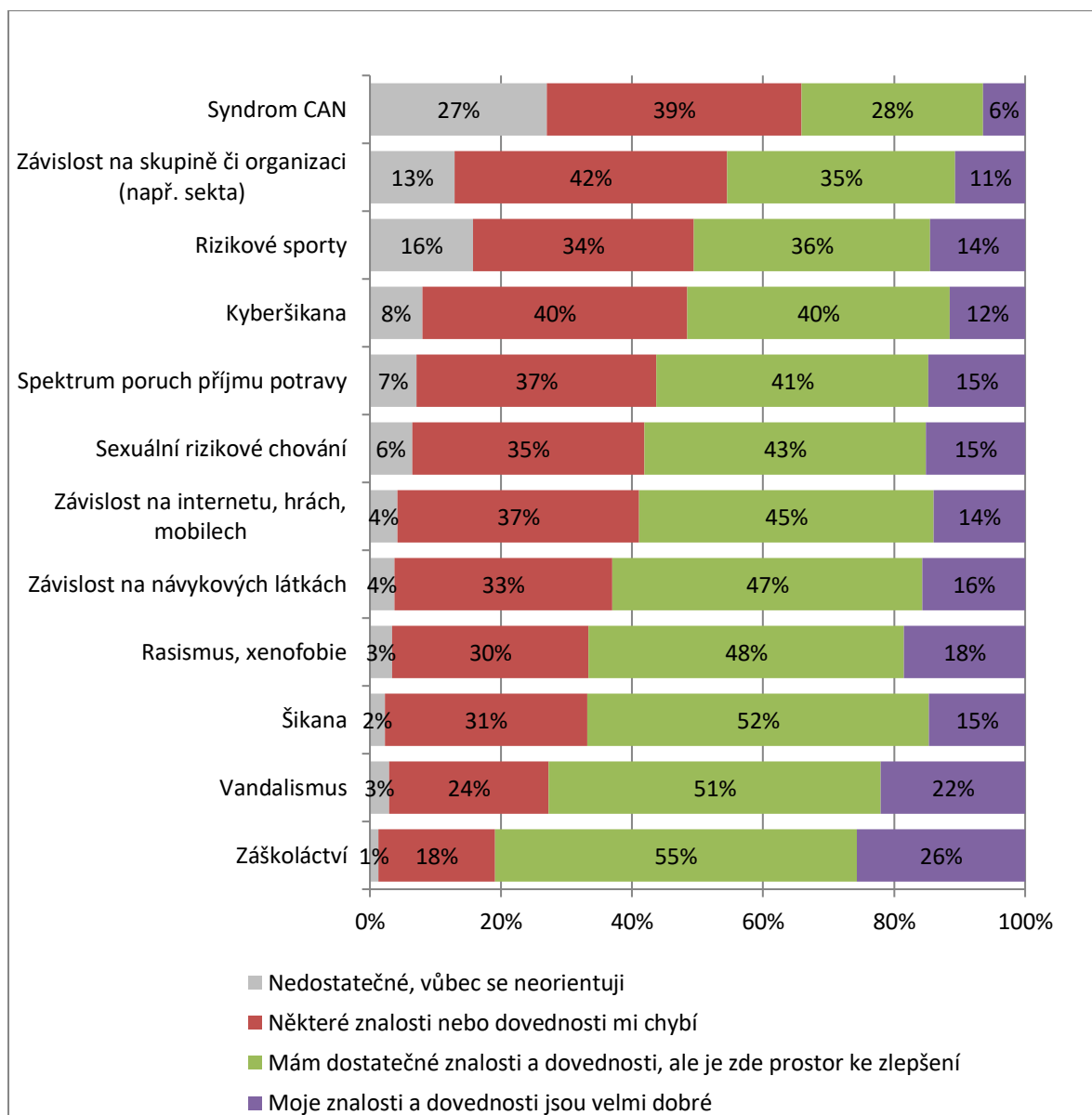
Nejčastěji řešenou oblastí rizikového chování je záškoláctví, kterou alespoň jednou ročně řešilo 62 % pedagogů. Pokud však budeme sledovat chování, které pedagogové řeší opakovaně, je nejčastější oblast závislosti na internetu, hrách, mobilech. 30 % pedagogů tuto oblast řeší minimálně několikrát ročně, 6 % dokonce téměř denně. Zde je potřeba dále zjišťovat zda jde o řešení například rozhovorem s žákem a rodiči, či jen o napomenutí nebo poznámku v průběhu výuky.

Řešené rizikové chování – třídní učitelé

Vzhledem k předpokladu, že častěji řeší rizikové chování žáků třídní učitelé, jsme také sledovali, jak se liší četnost řešené oblasti u třídních učitelů od zbytku vzorku. Statisticky významnou odlišnost jsme zjistili u oblasti záškoláctví, které třídní učitelé řeší častěji.

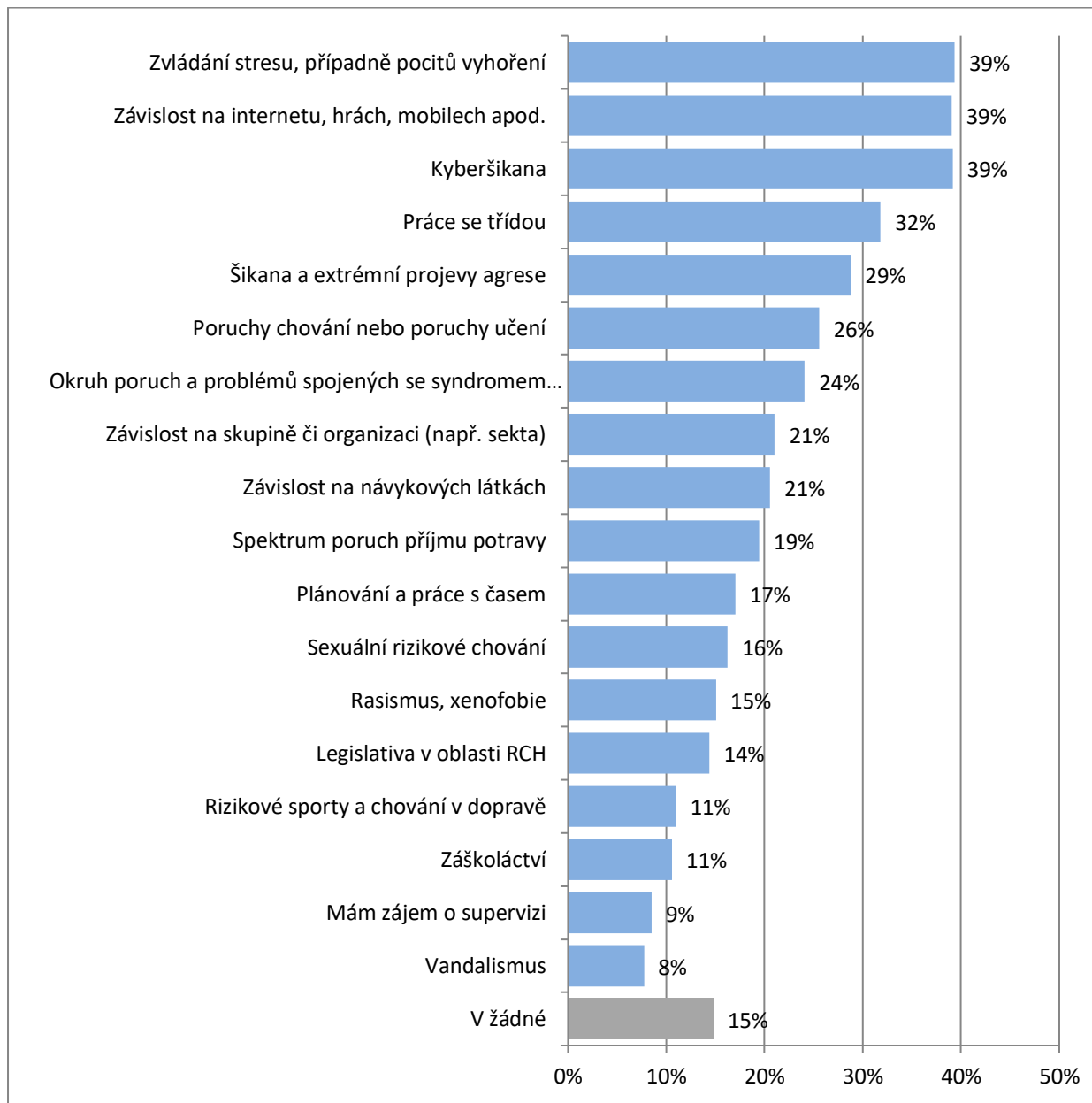
O: Svě dovednosti a znalosti v následujících oblastech rizikového chování žáků (prevence, řešení) považují za:

Nejvíce respondentů vidí nedostatky ve svých kompetencích v oblasti syndromu CAN - 56 % nepovažuje své dovednosti a znalosti za dostatečné. Syndrom CAN je také jednou z nejméně často řešených oblastí. Zároveň jde o problematiku vyžadující řešení ve spolupráci se specializovanými odborníky.

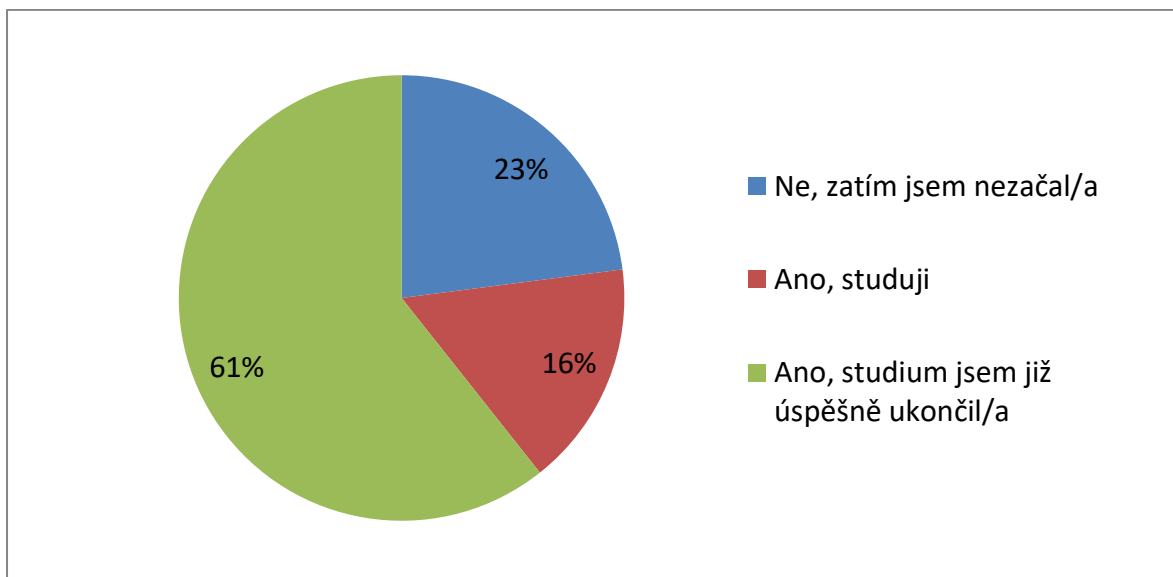
Nejvíce pedagogů se dostatečně orientuje v oblastech záškoláctví (je rovněž nejčastěji řešenou oblastí), vandalismu a šikany (v roce 2016 v této oblasti absolvovalo pouze 25 % respondentů alespoň 10 hodinové vzdělávání).

O: Mám zájem o vzdělávání v následujících oblastech:

Nejvíce respondentů má zájem o vzdělávání v tématu zvládání stresu a syndromu vyhoření, z oblastí RCH jde o téma závislosti na internetu, hrách a mobilních telefonech (oblast nejčastěji opakovaně řešená) a kyberšikany. 24 % respondentů má zájem o vzdělávání v oblasti CAN (zřídka řešená oblast, ve které však dvě třetiny respondentů nepovažují znalosti a dovednosti za dostatečné). 9 % dotazovaných má zájem o supervizi, 15 % nemá zájem o žádnou z nabízených oblastí.

O: Uvedl/a jste, že působil/a jako školní metodik prevence. Studujete nebo jste již absolvoval/a dvěstěpadesát hodinové akreditované specializační studium pro školní metodiky prevence?

Na otázku odpovídalo 61 respondentů – metodiků prevence. Pouze 23 % dosud nezačalo studovat specializační studium. V roce 2013 studium ještě nezačalo 54 %. Přes poměrně malý vzorek v tomto šetření (v roce 2013 šlo o vzorek 190 škol) jde o výrazný posun, který odpovídá dlouhodobé koncepci primární prevence v Praze.

Závěr a shrnutí

V šetření odpovědělo 1022 respondentů, pedagogů ze základních a středních škol. Výsledky byly statisticky zpracovány a budou prezentovány odborné veřejnosti. Výsledky budou využívány při plánování podpory preventivních a vzdělávacích aktivit.

- Nejvíce pedagogů řešilo v uplynulém roce záškoláctví, nejčastější řešenou oblastí je závislost na internetu, hrách, mobilech.
- Nejsou zásadní rozdíly mezi třídními učiteli a netřídními ve frekvenci řešených témat.
- Nejvíce pedagogů považuje své kompetence za dostatečné v oblasti záškoláctví, nejméně v oblasti CAN.
- Nejvíce respondentů má zájem o vzdělávání v tématu zvládnání stresu a syndromu vyhoření, z oblastí RCH jde o téma závislosti na internetu, hrách a mobilních telefonech a téma kyberšikany
- Ve vzorku studuje, či studium pro školní metodiky prevence dokončilo 77 % pedagogů, kteří vykonávají funkci školního metodika prevence.

Dalšími tématem zkoumání by mohly být konkrétní způsoby řešení a intervence pedagogů v případě rizikového chování žáků. Podrobněji je také potřeba prozkoumat rizikové chování související s kyberprostorem, které zahrnuje celou škálu jevů od agresivního jednání po závislostní chování dětí a dospívajících.

Zpracovalo Centrum sociálních služeb Praha, odd. Pražské centrum primární prevence.